

Den Haag

Stadsbijeenkomst Inburgering

WIJ ZIJN SAMENHAAGS

Vragen over de Haagse Inburgering?
Stuur een e-mail naar
kickoffinburgering@denhaag.nl

COLOFON

Dit magazine is een uitgave
van de gemeente Den Haag,
gemaakt door On the Spot.

april 2022

Coördinatie – Robin Ouwerkerk

Teksten – Karlijn Broekhuizen,
Lisa Koolhoven (p. 14 en 16),
Robin Ouwerkerk

Eindredactie – Karlijn Broekhuizen

Fotografie – Edwin Weers

Vormgeving – John Stelck

on
the
spot

Inhoud

3

Voorwoord door
wethouder Arjen Kapteijns

4

De inburgeringsroute in
twee infographics

8

Schrijver Kiza Magendane:
‘Mensen hebben meer te
bieden dan we denken’

10

Taalschool Sagènn wil
inburgeraars stimuleren te
ontwikkelen

12

Ervaar de inburgering

14

Khaled: ‘Den Haag heeft
zoveel te bieden’

15

De weg naar werk met NCB
en Schroeder

16

Naz: ‘Het is fijn om mensen
te kunnen helpen’

17

Vijf keer uit de praktijk

23

Een-op-eenbegeleiding van
Vluchtelingenwerk

24

Uiteindelijk gaat het om
budgetteren

25

6 x wat kan er (nog) beter

Nieuw inburgeringsstelsel

‘We zijn er klaar voor’

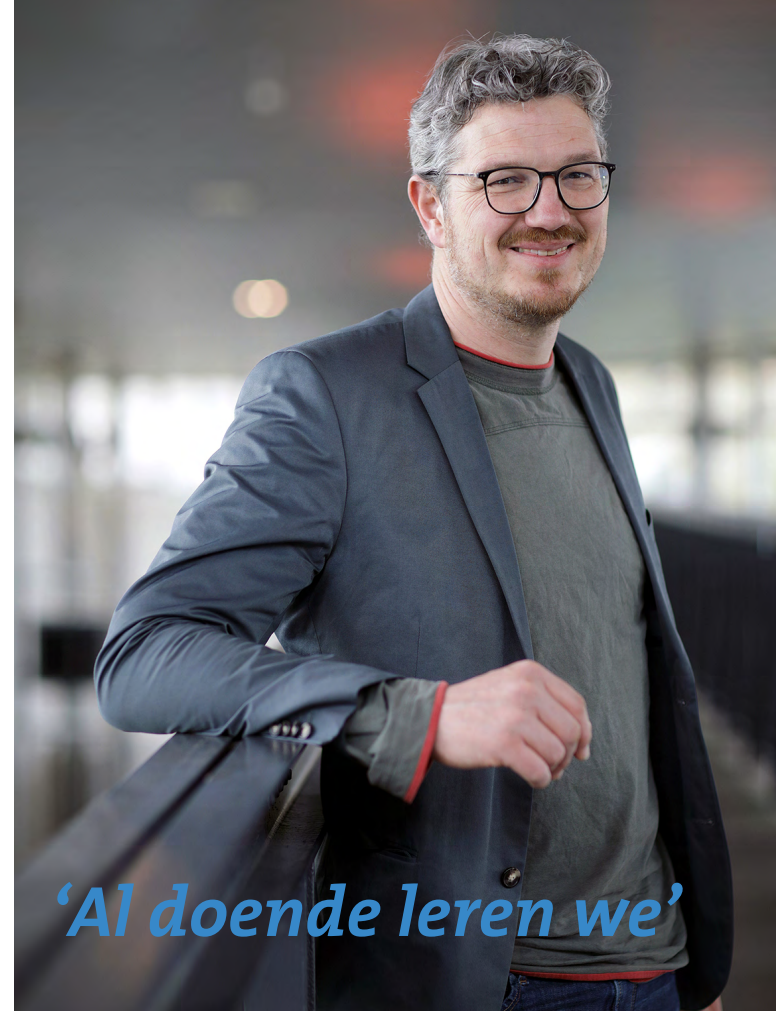
In Nederland doen we met elkaar enorm ons best om Oekraïense vluchtelingen op te vangen. Dat is mooi om te zien. Maar niet alleen in Oekraïne woedt een oorlog; ook in onder meer Eritrea, Syrië, Jemen en Afghanistan zijn onschuldige mensen niet veilig voor hun leven en moeten zij op de vlucht voor oorlog en geweld. Ook voor deze mensen willen we er zijn als gemeente Den Haag. We staan klaar om hen een goede start te geven.

De afgelopen twee jaar is er met elkaar keihard gewerkt aan een nieuw inburgeringsstelsel en ik weet: Den Haag is er klaar voor om deze nieuwe inburgeraars te verwelkomen. Daar ben ik trots op. Ik heb er alle vertrouwen in dat onze aanpak aansluit bij de behoeften van statushouders, gezins- en overige migranten. Iedere inburgeraar krijgt begeleiding door speciaal hiervoor opgeleide casemanagers. Zij zijn de contactpersoon van de inburgeraar gedurende het gehele inburgeringstraject.

Maatwerk staat centraal. Als mensen om wat voor reden dan ook moeite hebben met het leren van de taal, maken we een plan dat aansluit bij hun wensen en behoeften. Het is aan ons om eventuele belemmeringen vanaf de start zo goed mogelijk in beeld te krijgen en waar mogelijk weg te nemen.

Maar het inburgeringstraject draait niet alleen om taal. Taal en participatie gaan hand in hand. Om alle inburgeraars mee te laten doen, kijken we naar welke vorm van participatie passend is en zetten we in op ‘duurzame uitstroom naar vermogen’. Daarmee bedoelen we dat een inburgeraar voor langere tijd aan de slag moet kunnen bij iets dat bij hem of haar past. En ook de mensen die nog onder de oude wet vallen proberen we zo veel mogelijk volgens deze nieuwe methode te helpen.

De ontwikkeling van het nieuwe inburgeringsstelsel is nog niet helemaal klaar. Al doende leren we. Waar nodig passen we aan en blijven we verbeteringen doorvoeren. Dat kunnen we niet alleen. We hebben de input, kennis en ervaring van alle betrokkenen nodig om samen ons Haagse stelsel verder te ontwikkelen tot een ondersteunend stelsel dat de Haagse inburgeraars verdienen.

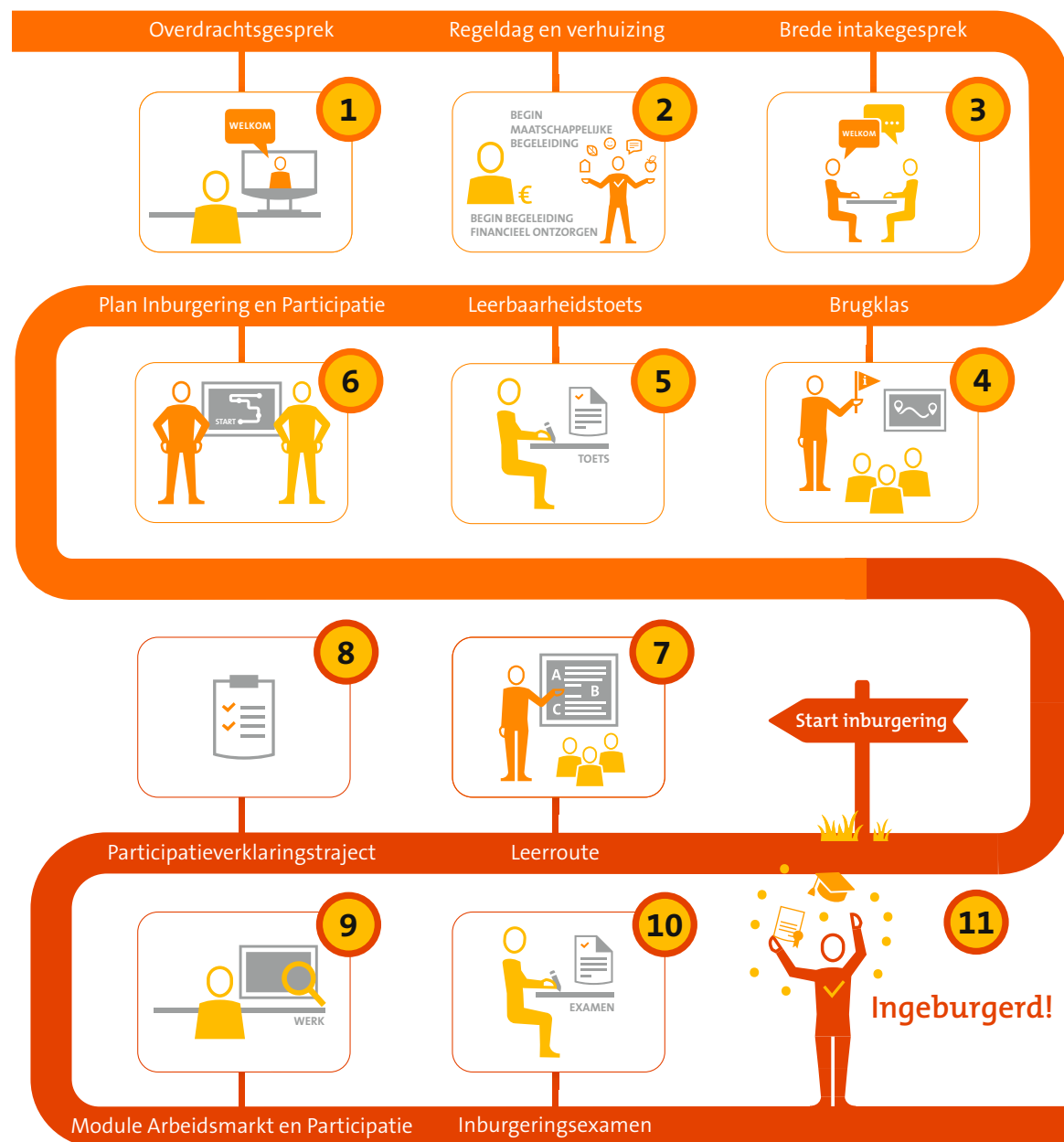

Voor u ligt het magazine over de nieuwe aanpak van de Haagse inburgering. U ziet de inburgeringsroutes voor statushouders en voor gezins- en overige migranten, u leest ervaringsverhalen van inburgeraars, u maakt kennis met samenwerkingspartners en u krijgt een terugblik van Stadsbijeenkomst Inburgering, die plaatsvond op 6 april 2022. Ik wens u veel leesplezier.

Arjen Kapteijns, wethouder Sociale zaken en Werk

Inburgering asielstatus- houders in 11 stappen

De gemeente Den Haag heeft de inburgeringsroute voor asielstatushouders in beeld gebracht. Voorafgaand aan deze route verblijven statushouders op een asielzoekerscentrum en krijgen daar programma Voorinburgering aangeboden door het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA).

1 Overdrachtsgesprek

Dit is een eerste kennismakingsgesprek met de case-manager van de gemeente Den Haag. Het is een digitaal gesprek en vindt plaats op het azc. Er zijn een tolk en een medewerker van het COA bij.

2 Regeldag en verhuizing

Op deze dag krijgt de statushouder de sleutels van zijn nieuwe huis.

Daarnaast is het de start van twee onderdelen:

- a** maatschappelijke begeleiding.
- b** financieel ontzorgen. De gemeente helpt met geldzaken en betaalt de belangrijkste rekeningen: de vaste lasten.

3 Brede intakegesprek

De statushouder gaat naar het brede intakegesprek over de inburgering. Het gesprek gaat over de statushouder: er wordt onder andere gesproken over scholing, werkervaring, gezinssituatie, ambities en belemmeringen. Ook wordt besproken wat de statushouder gaat doen tijdens de inburgering.

4 Brugklas

In de brugklas:

- begint de statushouder met Nederlands leren;
- krijgt hij uitleg over de verschillende onderdelen van de inburgering;
- maakt hij kennis met begeleiders en andere inburgeraars;
- leert hij Den Haag beter kennen;
- start de statushouder met oriëntatie op werk.

5 Leerbaarheidstoets

De toets helpt om te bepalen welke leerroute de statushouder gaat volgen. Deze toets bestaat uit verschillende opdrachten. Voorbereiden is niet nodig. De statushouder slaagt altijd voor de toets.

6 Plan Inburgering en Participatie

Samen met de casemanager van de gemeente maakt de statushouder het Plan Inburgering en Participatie (PIP). In dit plan komen alle afspraken te staan die de gemeente en statushouder maken over inburgering en werk of opleiding.

7 Leerroute

Een leerroute duurt tussen de één tot drie jaar. Elke leerroute is dual. De statushouder krijgt taallessen en voorbereiding op onderwijs, of taal en voorbereiding op werk of deelname aan de maatschappij. Er zijn vier leerroutes: B1 route, Onderwijsroute, Z-route en de B1 entree route.

8 Participatieverklaringstraject

Tijdens het participatieverklaringstraject krijgt de statushouder informatie over de Nederlandse kernwaarden. Ook gaat hij op excursie in Den Haag. Dit onderdeel duurt in totaal 12 uur. De statushouder sluit het traject af met ondertekening van de participatieverklaring.

9 Module Arbeidsmarkt en Participatie

Naast taallessen leert de statushouder over de Nederlandse arbeidsmarkt. Onderdeel daarvan is een stage of het doen van vrijwilligerswerk. Ook krijgt hij lessen over werken in Nederland. Dit onderdeel duurt ongeveer 64 uur en wordt afgesloten met een eindgesprek.

10 Inburgeringsexamen

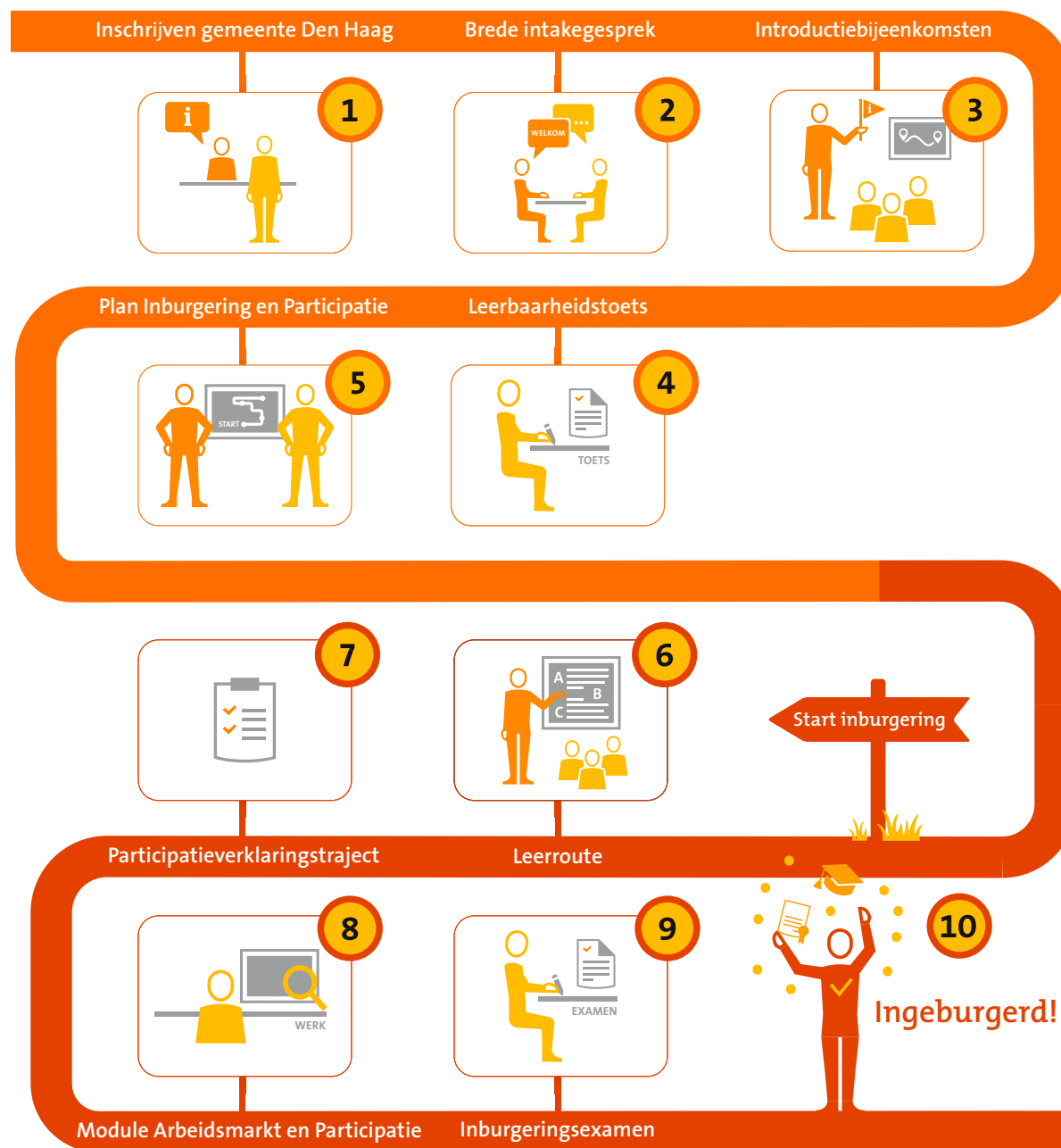
De statushouder sluit de inburgering af met een inburgeringsexamen. Dit examen bestaat uit de onderdelen lezen, schrijven, praten en luisteren. Statushouders die de leerroute Z-route hebben gevolgd doen geen examen, maar hebben een eindgesprek.

11 Ingeburgerd

De statushouder is er helemaal klaar voor om mee te doen in Nederland! In een laatste gesprek met de casemanager kan nog om extra begeleiding worden gevraagd. Het traject en begeleiding van de gemeente richting werk of opleiding kan doorlopen.

Inburgering gezins- migranten in 10 stappen

De gemeente Den Haag heeft de inburgeringsroute voor gezins- en overige migranten uitgewerkt in deze infographic. Voorafgaand aan deze route, heeft de gezinsmigrant in land van herkomst een verblijfsvergunning aangevraagd en het basisexamen inburgering gehaald.

1 Inschrijven gemeente Den Haag

De gezins- of overige migrant is nu officieel Hagenaar. Hij/zij krijgt een burgerservicenummer.

2 Brede intakegesprek

Om de gezinsmigrant beter te leren kennen, gaat hij naar het brede intakegesprek over de inburgering. Het is een gesprek over onder andere de gezinssituatie, interesses en werkervaring en de ambities en belemmeringen van de gezinsmigrant.

3 Introductiebijeenkomsten

De gezinsmigrant wordt uitgenodigd voor twee introductiebijeenkomsten. Daarin krijgt hij uitleg over de verschillende onderdelen voor inburgering en de mogelijkheden om taallessen te volgen. Deze bijeenkomsten duren allebei vier uur.

4 Leerbaarheidstoets

De toets helpt om te bepalen welke leerroute de gezinsmigrant gaat volgen. De toets bestaat uit verschillende onderdelen, zoals symbolen herkennen en een tekst lezen. Voorbereiden is niet nodig. De gezinsmigrant slaagt altijd.

5 Plan Inburgering en Participatie

Samen met de casemanager van de gemeente maakt de gezinsmigrant het Plan Inburgering en Participatie (PIP). Hierin staan de doelen beschreven en welke leerroute de gezinsmigrant gaat volgen. Ook staan in het PIP de afspraken hoe de gemeente hierbij kan helpen.

6 Leerroute

Een leerroute duurt tussen de één tot drie jaar. Er zijn vier leerroutes: B1 route, Onderwijs-route, de Z-route en de B1 entree route. Doel van de leerroutes is om zo snel mogelijk de Nederlandse taal te leren. En om kennis te maken met de Nederlandse maatschappij. De casemanager adviseert om inburgeringsonderwijs te volgen bij een van de partners van [het Haags convenant Inburgering en Taal](#).

7 Participatieverklaringstraject

Tijdens het participatieverklaringstraject krijgt de gezinsmigrant informatie over de Nederlandse kernwaarden en gaat hij op excursie in Den Haag. Dit onderdeel duurt in totaal 12 uur en wordt afgesloten met het ondertekenen van de participatieverklaring.

8 Module Arbeidsmarkt en Participatie

Naast taallessen leert de gezinsmigrant over de Nederlandse arbeidsmarkt. In deze module gaat hij stagelopen of vrijwilligerswerk doen. Deze module bevat ook lessen over werken in Nederland. Dit onderdeel duurt ongeveer 64 uur.

9 Inburgeringsexamen

Het inburgeringstraject wordt afgesloten met het inburgeringsexamen. Dit examen bestaat uit de onderdelen lezen, schrijven, praten en luisteren. En kennis van de Nederlandse maatschappij. De gezinsmigrant die de leerroute Z-route heeft gevolgd doet geen examen, maar krijgt een eindgesprek.

10 Ingeburgerd

De gezinsmigrant is klaar om mee te doen in Nederland. In een laatste gesprek met de casemanager kan eventuele extra begeleiding worden besproken.

KIZA MAGENDANE

‘Mensen hebben meer te bieden dan we denken’

Kiza Magendane (1992) studeerde politicologie in Amsterdam en Antwerpen en is nu schrijver, strategisch beleidsadviseur en publiceert essays en columns in De Groene Amsterdammer en NRC. In zijn boek *Met Nederland in therapie* beschrijft Magendane zijn reis van vluchteling naar volwaardig burger in Nederland. Tijdens de Stadsbijeenkomst Inburgering ging hij in gesprek over talenten en kansen, compassie en inspiratie.

Talenten

“Ik was vijftien jaar toen ik, geboren in Kongo, vanuit Tanzania in Nederland arriveerde. Het was niet gemakkelijk. Alles wat ik had, was ik verloren. Ik had een innerlijke drang om kennis op te doen en een nieuw leven te beginnen. De behoefte om ergens bij te horen. Dat heb ik gedaan door de taal te leren, mijn droom na te jagen en schrijver te worden. Dat dat is gelukt maakt me trots en dankbaar.

Ik ben best positief over mijn eigen reis. De mogelijkheden die Nederland biedt, hebben te maken met hard werken, karakter en geluk. Met geluk bedoel ik: de juiste mensen ontmoeten op het juiste moment. Het zijn mensen die voorbij de vluchteling kijken. Die niet alleen handelen vanuit barmhartigheid, maar die ook kijken naar iemands talent.

Ik zat in de internationale schakelklas in Assen. Mensen gingen van daaruit als vanzelf naar een praktische vorm van onderwijs. Ik had mezelf wijsgemaakt dat ik metselaar wilde worden. Maar diep van binnen wist ik dat ik schrijver wilde worden. Ik schreef al moeilijke essays over thema's als 'wat is God?'. Met mijn lerares NT2 mevrouw Van Schaick sprak ik over vervolgonderwijs. Zij zag, ondanks mijn beperkingen, mijn talenten. Dat ik essayist/columnist ben geworden, is omdat er mensen waren die mij op de juiste momenten steunden. Mede dankzij hen heb ik mijn weg in Nederland gevonden.”

Compassie

“De nieuwe inburgeringswet biedt nieuwkomers kansen. Vooral de ruimte voor maatwerk is belangrijk. In mijn tijd moest ik de Nederlandse taal leren via een standaardroute. Ik moest net als iedereen de meest kinderlijke opdrachten maken om de Nederlandse taal te

leren, terwijl ik in het azc de Franse bijbel vergeleek met de Statenvertaling. De taalklas was frustrerend voor me. Dan verlies je ook talenten. Wat blijft is dat het voor de meeste Nederlanders lastig is om een nieuwkomer als een volwaardige partner te zien. Nieuwkomers – ook ik – maken vaak mee dat iemand hen met een neerbuijgende houding bekijkt, dat hen gezegd wordt wat te doen. Dat paternalisme sluit mensen uit. Onnodig. Om het echte talent in de persoon te zien, moet je elkaar waarachtig ontmoeten. Dat betekent dat je het gesprek niet alleen moet voeren als professional, maar ook als mens. Als compassie ontbreekt, dan lukt dat niet. We moeten oefenen in compassie om impact te maken.”

Inspiratie

“Zit ik hier omdat ik een vluchteling ben? Of een schrijver? Of beide? Is mijn stem pas interessant als ik mijn eigen pijn blootleg? Ik verzet mij tegen het idee dat mensen zijn wat zij hebben meegemaakt. Nieuwkomers zijn niet alleen slachtoffers. Het zijn ook vechters, doorzetters. Mensen die alles hebben achtergelaten en toch een thuis vinden. Nieuwkomers weten als geen ander hoe het is om zich aan te passen aan nieuwe omstandigheden. Met die capaciteiten kunnen ze als een bron van inspiratie dienen voor de zoektocht van Nederland in een complexer wordende wereld. Verandering vindt plaats in kleine interacties. Maar het gaat ook om inrichting van de publieke ruimte, zodat iedereen zich thuis voelt. Ik denk dat nieuwkomers daarbij kunnen helpen.”

Kansen

“Hoe zorgen we ervoor dat nieuwkomers echte kansen krijgen op de arbeidsmarkt? Daarin ben ik geen expert. We moeten een manier vinden om de drempel te verlagen om mensen echt een kans te geven. Beleidsopties

‘Nieuwkomers zijn doorzetters’

Colleetour met Kiza Magandane

zijn anoniem solliciteren of een quotum. De overheid kan ook subsidies verstrekken voor het geven van een werkplek aan nieuwkomers. Tegelijkertijd heeft het krijgen van kansen ook – en misschien wel vooral – te maken met de Nederlandse cultuur. We moeten kijken voorbij de nieuwkomer. Naar talenten. Mensen hebben meer te bieden dan we vaak denken. Om een kans te maken op de arbeidsmarkt, zijn er ook tips voor de nieuwkomer zelf. Je moet je passie volgen. Je niet gek laten maken. Maar ook: om hulp durven vragen. Voor jezelf opkomen. Je uitspreken als je het ergens niet mee eens bent. Dat laatste moet je trouwens op een constructieve manier doen; je moet geen vijanden maken. Maar durven vertellen, emoties durven tonen is iets dat in veel culturen niet wordt meegegeven. Nieuwkomers hebben een push nodig om zich te uiten.”

‘Taal is overal’

Binnen het nieuwe inburgeringsprogramma biedt Sagènn ondersteuning bij de Nederlandse taal in de B1- en Z-route. “Door te kijken naar wat inburgeraars kunnen en wat ze daar allemaal mee kunnen bereiken, werken we samen aan het realiseren van hun doelen en ambities.”

Binnen het inburgeringsprogramma ondersteunt Sagènn bij het leren van de Nederlandse taal. Maar de organisatie heeft ook ervaring met het vinden van werk voor nieuwkomers en het behalen van een diploma op school. Sagènn heeft veertien vestigingen in Nederland en werkt sinds 2007 voor de gemeente Den Haag.

Taal in de praktijk

Voor de statushouder komt Sagènn in beeld in ‘de brugklas’. “We bieden een gevarieerd en duaal programma dat aansluit op de voorinburgering en beoogde doelen”, vertelt Saloua Bella, manager Inburgering & Volwassen-educatie bij Sagènn Den Haag. Ook verzorgt Sagènn de taallessen voor de B1- en Z-route. “De groepen worden ingedeeld op basis van het niveau dat blijkt uit het Plan Inburgering en Participatie. We houden rekening met de diversiteit van de groep door themagerichte taallessen. En omdat je taal op meer manieren leert dan in een klas met een docent, zijn er ook workshops en praktijkopdrachten. Daarbij werken we samen met taalondersteuners die zelf voormalig inburgeraars zijn, om te ondersteunen bij informatieoverdracht in de eigen taal.”

Warm welkom

Doel is om voor elke inburgeraar die over de drempel stapt een veilige thuishaven te creëren, vertelt Saloua Bella. “Het moet een plek zijn waarin ze worden gestimuleerd om te leren en zich te ontwikkelen en daarmee een stevige basis te creëren die ze de rest van hun leven meenemen.”

Oog hebben voor de individuele wensen van de inburgeraars komt vaak terug in het verhaal van Sagènn. Dat zie je terug in het individuele ‘warm welkom’-gesprek waarin doelen in kaart worden gebracht, maar waarin vooral een gesprek van mens tot mens wordt gevoerd. Ook biedt Sagènn workshops en taalstages aan op basis van de eigen doelen van de kandidaat. Saloua Bella: “Onze vaste locatie heeft een Open Leercentrum met faciliteiten om zelf door te werken; voor huiswerk- en portfoliobegeleiding, conversatielessen, en extra workshops van partners op verschillende leefgebieden, voor participeren en werk.

‘We willen inburgeraars stimuleren om zich verder te ontwikkelen’

Saloua Bella (l) en Susi Mosis

Digitaal verbonden

“Sagènn heeft regelmatig, persoonlijk contact met de casemanagers van de gemeente. Daarnaast kan de case-manager via een beveiligd systeem ook de voortgang en aanwezigheid van de inburgeraar bekijken. Zo houden we meer tijd over voor wat het meest belangrijk is: namelijk het persoonlijk contact met kandidaten.”

Voor een geslaagde inburgering heeft Sagènn de stad nodig. “Denk aan werkgevers die mooie stageplekken voor nieuwkomers creëren. En aan taalmaatjes en taalvrijwilligers die nieuwkomers op weg helpen. Taal is overal en altijd belangrijk. En is op meerdere manieren te oefenen.”

ZOUHER KABTOL

“Vluchtelingen komen niet alleen voor veiligheid. Het zijn survivors. Ze willen hier wat doen, wat bereiken.”

Zouher Kabtol speelde tijdens de opening van de Stadsbijeenkomst Inburgering prachtig piano.

Tijdens de Stadsbijeenkomst Inburgering, op 6 april 2022 bij Madurodam, waren 130 mensen aanwezig. Na het plenaire gedeelte speelden zij de Inburgerings-experience en maakten zo de reis van de inburgeraar mee in een andere rol dan ze in het 'normale' leven hebben. Het doel? Inzicht krijgen in de route die de inburgeraar loopt. Maar ook: beter leren samenwerken om de nieuwkomer zo goed mogelijk te bedienen. En elkaars belangen en motieven op het netvlies krijgen.

Voor de statushouder is het startmoment dat hij in het azc te horen krijgt in welke gemeente hij gaat wonen. Voor de gezinsmigrant geldt als startpunt het moment van inschrijven in de gemeente.

Aan tafel zitten onder meer inburgeraar Safa, de case-manager van de gemeente, een taalmaatje, de docent van een taalschool en een werkgever/stagebegeleider. Welke kansen liggen er? Wat zijn de dilemma's? En hoe werk je samen toe naar een oplossing? Een impressie.

Uitdaging 15

De inburgeraar heeft een nieuw huis gekregen, maar het hem valt tegen. Er is geluidsoverlast. Hij slaapt slecht en raakt ongemotiveerd voor zijn stage. Wat gaan jullie eraan doen?

Ervaar de inburgering

Kans 23

De inburgeraar is heel taalvaardig, ze kan een andere leerroute aan. Hoe zorgen jullie ervoor dat ze instroomt op het juiste niveau?

Wilt u ook de inburgeringsexperience spelen met collega's of vrijwilligers? Stuur een e-mail met uw gegevens naar kickoffinburgering@denhaag.nl. Dan sturen wij het bordspel met instructies toe.

De groep: “Samen aan tafel is niet altijd haalbaar. Maar we kunnen wel met z’n allen een WhatsApp-groep maken. Zo houden we de lijntjes kort.”

De casemanager: “Ik begeleid veel inburgeraars. Dan heb ik evenzoveel WhatsApp-groepen. Dat wil ik niet.”

De groep: “Heel veel WhatsApp-groepen is inderdaad niet handig.”

De casemanager: “De caseload moet wel behapbaar blijven.”

De maatschappelijk begeleider: “Safa staat voorop. We moeten Safa in haar kracht zetten.”

Inburgeraar Safa: “Ik heb zelf ook kracht, maar ik weet de weg niet.”

Taalmaatje: “We moeten de motivatie van Safa vasthouden. Als ze die niet meer heeft, is alle hulp nutteloos.”

WAT LEVERT DE INBURGERINGEXPERIENCE AAN NIEUWE INZICHTEN OP?

10 TIPS VOOR DE TOEKOMST

- 1 Maak het welkom een echt welkom. Geef bijvoorbeeld een bos bloemen.
- 2 Kijk in het eerste gesprek tussen casemanager en inburgeraar verder dan de status van de inburgeraar. Maak het een van mens-tot-mens ontmoeting.
- 3 Werk casemanagers met een vluchtelingen-achtergrond.
- 4 Om de focus op de taalles te behouden, moeten de randvoorwaarden goed geregeld zijn.
- 5 Een brochure is nooit genoeg. Er is een netwerk nodig om informatie te delen. Gebruik daarvoor vooral beeld, in plaats van tekst. En vraag feedback van inburgeraars.
- 6 Regel mogelijkheden om buiten de klas om Nederlands te leren en de cultuur te ervaren.
- 7 Kinderopvang, huisvesting, vervoer (fietslessen!) en een stageplek of vrijwilligerswerk zijn belangrijke middelen om de inburgeraar zijn doel te laten bereiken.
- 8 Werkgevers kunnen meer focussen op motivatie, ambitie en talent in plaats van alleen op taal.
- 9 Zorg voor tools, begeleiding en training voor werkgevers. Faciliteer hen zo om inburgeraars een plek te geven. De werkgever wil een kort lijntje met de casemanager.
- 10 Houd doelen haalbaar!

Al in september 2018 kwamen Khaled Al-Maashi en zijn gezin naar Nederland. Sinds vorig jaar wonen ze in Den Haag. Hij hoopt, net als zijn vrouw, op een baan. Maar de taal en de waardering van hun diploma's maken het lastig op de Nederlandse arbeidsmarkt. Khaled: "Den Haag heeft zoveel te bieden als multiculturele stad. Al die ngo's zijn een potentiële werkgever."

'Kijk naar de talenten'

Voordat Khaled naar Nederland kwam, woonde hij al ruim tien jaar niet meer in zijn geboorteland Jemen, maar verbleef hij in Koeweit en Dubai. Na zijn studie economie werkte hij als manager en controller bij verschillende commerciële bedrijven en maatschappelijke organisaties. Toen hij merkte dat zijn veiligheid en die van zijn familie in gevaar was, besloot hij te vluchten: "We hadden geluk dat we een visum voor het hele gezin konden krijgen, maar we moesten in Nederland een jaar wachten op ons eerste interview bij de IND. De kinderen kregen vanaf dag één in Nederland goed (taal)onderwijs. Daardoor konden zij toen we vorig jaar in Den Haag kwamen wonen, direct naar een reguliere school op hun niveau. Dat maakt me blij, maar ik zou willen dat volwassen vluchtelingen ook deze mogelijkheid krijgen. Los van of ik had mogen blijven, had ik niet willen wachten met het goed leren van de Nederlandse taal."

Passie om mensen te helpen

Khaled en zijn vrouw zijn nu bezig met een inhaalslag: ze studeren samen en volgen drie dagen per week taallessen. Daarnaast doen ze extra spraaklessen bij vrijwilligersorganisatie *Taal aan Zee*. Khaled werkt zelf ook als

vrijwilliger, bij Vluchtelingenwerk Nederland: "Het is mijn passie om mensen te helpen, als tolk en bij het vinden van een huis. Het liefst zou ik betaald werk doen en de gemeenschap niet tot last zijn. Ik sta als werkzoeker geregistreerd bij de gemeente. Via mijn taalcoach en een vriend uit Jemen hoorde ik van *Global Talent Pool*, een stichting die hoogopgeleide statushouders helpt bij het vinden van een baan. Ik zou graag willen dat de talenten van alle statushouders meer gezien worden, zodat ze niet in een uitkering blijven, maar een bijdrage kunnen leveren aan de Nederlandse economie." Maar Khaled geeft niet op. "We werken hard om te zorgen dat we onafhankelijk kunnen zijn van de Nederlandse overheid, die ons zoveel gegeven heeft. We willen ons nog meer *settelen* in Den Haag en daar in vrede en waardigheid leven."

'Het liefst zou ik betaald werk doen'

‘Netwerken buiten eigen omgeving’

De eerste stappen richting de Haagse arbeidsmarkt zetten gezinsmigranten onder leiding van NCB en Schroeder. Zij verzorgen binnen het inburgeringstraject de onderdelen participatieverklaringstraject en de module Arbeidsmarkt en Participatie.

NCB is voor de ouderen onder ons nog bekend onder de naam Nederlandse Centrum voor Buitenlanders. Opgericht in 1974 met als doel nieuwkomers te helpen met de Nederlandse taal. Dat doet NCB nog steeds, maar gestaag is het portfolio uitgebreid met een uitgeverij, inburgering en toeleiding naar de arbeidsmarkt (re-integratie en sollicitatie).

Schroeder bestaat al bijna honderd jaar. De organisatie werd in 1923 opgericht als charitatieve instelling gericht op werk en deelname aan de maatschappij voor psychiatrische patiënten. In 2022 is het een ‘mensontwikkelbedrijf’ in de regio Den Haag dat op een ‘maatschappelijk betrokken en duurzame wijze waarde wil toevoegen voor haar klanten en de sociaaleconomisch zwakkeren in de samenleving’. Schroeder heeft in Den Haag onder meer kringloopwinkels, een callcenter en een houtbewerkingsbedrijf. Het biedt medewerkers passende begeleiding.

Netwerken buiten eigen omgeving

Binnen het inburgeringstraject verzorgen NCB en Schroeder de onderdelen ‘participatieverklaringstraject’ en de ‘module Arbeidsmarkt en Participatie’ voor gezinsmigranten. Izabella Boer, projectleider NCB Den Haag: “Bij het participatieverklaringstraject vertellen we inburgeraars wat de rechten, plichten en fundamentele waarden zijn in Nederland. Denk aan vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en participatie. Vervolgens bereiden wij hen in acht bijeenkomsten voor op maatschappelijke participatie. We houden ze als het ware een spiegel voor: ‘Wie ben ik?’ ‘Wat kan ik?’ ‘Wat heb ik al gedaan?’ ‘Wat is mijn ambitie?’ ‘Hoe kan ik meedoen in de Nederlandse maatschappij?’. Zo maken ze een mooie start.”

“In de hele module zoomen we in op iemands talenten en mogelijkheden”, vertelt Geby van der Laan, jobcoach bij Schroeder. “Vaak is het pad al voorbestemd in het land waar ze vandaan komen. In Nederland mag je je ontwikkelen. De mogelijkheden zijn bijna oneindig. Je openstellen voor die mogelijkheden is een uitdaging. Vaak kiezen gezinsmigranten voor een werkgever uit hetzelfde land. Dan wordt er geen Nederlands gesproken. Terwijl dat wel belangrijk is om je volledig te kunnen ontwikkelen en gebruik te maken van alle moge-

Geby van der Laan (l) en Izabella Boer

lijkheden.” Izabella Boer: “Wij willen ze laten netwerken buiten hun eigen omgeving; daarmee hopen we hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Daarin gaan we gezinsmigranten begeleiden.”

Stage lopen

De module Arbeidsmarkt en Participatie bestaat ook uit acht bijeenkomsten. Daarnaast lopen inburgeraars 40 uur stage, bij bedrijven van Schroeder of daarbuiten. Geby van der Laan: “De Nederlandse taal is de basis. Wij willen laten zien dat ze kansen krijgen. Dat mensen hun kansen willen geven. Dat doen we bijvoorbeeld door ze mee te laten lopen in een van onze kringloopwinkels of houtbewerkingsafdeling. Dat kan al helpen.”

Izabella Boer: “De twee trajecten zijn een start. Daarna moeten ze het zelf doen. Hoe fijn is het als ze ontdekken dat Den Haag een warme stad is en dat ze verder kunnen met hun talenten.”

Midden in coronatijd kwam de Syrische Naz Philik als statushouder aan in Den Haag en moest zij zich in haar eentje zien te redden in een vreemd land, in een vreemde stad. Haar contactpersoon bij de gemeente hielp haar daarbij. Naz: “Hij zei ‘we doen dit stap voor stap’ en moedigde me aan om nieuwe dingen te ontdekken. Casemanagers helpen je echt op weg. In je eentje overleef je het systeem niet.”

‘Het is fijn om mensen te helpen’

In Syrië startte Naz al op haar achttiende met werken terwijl ze ondertussen verder studeerde. Ze zat in de logistiek, deed ‘monitoring and evaluation’ in de humanitaire sector en specialiseerde zich in ‘human resource management’. Ze is blij dat zij na haar vlucht in Den Haag is terechtgekomen; een internationale stad met veel humanitaire organisaties. Sinds maart 2021 volgt zij taallessen bij taalschool *Taaltafels*: “De lessen zijn uitdagend”, vertelt Naz enthousiast over de school die zij vond in haar zoektocht naar een geschikte plek. “Ik ben daar twee dagen per week.” Bijzonder is dat Naz de andere drie dagen van de week bij de gemeente werkt. Bij team Inburgering, de plek waar zij zelf veel hulp heeft ervaren. Naz: “Ik heet de mensen welkom. Als er een klant komt met vragen, help ik. Het is fijn om mensen te kunnen helpen. Ik bereid brieven voor en verstuur ze. We hebben heel veel klanten en iedereen gaat door zijn of haar eigen proces.”

Het vlindereffect

Deze werkervaringsplek is onderdeel van Naz’ eigen inburgeringstraject: “Ik leer meer over hoe de gemeente vluchtelingen helpt en ik kan tegelijkertijd de taal oefenen. Dat is nog best moeilijk. Sommige dagen denk ik ‘ja, ik begrijp het’ en andere dagen is het lastiger. Het komt en het gaat.” Maar Naz geeft niet op: “Ik wil Nederlands op C1 niveau halen en daarna gaan studeren voor tolk. Koerdisch – de taal die we thuis spreken – Arabisch en Engels. Ik wil later gaan vertalen voor mensen in ziekenhuizen, in de rechtbank en mijn ultieme doel: bij de IND. Daar wil ik zorgen voor ‘het vlindereffect’. Ik wil echt het verschil maken in iemands leven.”

‘In je eentje overleef je het systeem niet’

UIT DE PRAKTIJK

Tijdens de Stadsbijeenkomst gingen de deelnemers met elkaar in gesprek in vijf deelsessies. Daarin stond de doorontwikkeling van het programma en de uitdagingen uit de praktijk centraal.

Een kansrijke toekomst voor gezinsmigranten

De doelgroep gezinsmigranten krijgt in de nieuwe Wet inburgering 2021 wettelijk gezien beperktere dienstverlening dan de doelgroep asielstatushouders, maar verdient evenveel aandacht. Wat draagt bij aan een kansrijke toekomst voor deze groep?

“We zien dat de basisdienstverlening voor gezinsmigranten niet voor iedereen toereikend is om succesvol mee te doen in de Haagse samenleving” legt projectmanager Inburgering Judith ten Have uit. “Het gaat hier vooral om een niet-uitkeringsgerechtigde doelgroep. Daarom is het belangrijk om bestaande initiatieven en organisaties uit de stad te koppelen aan de dienstverlening. Er is veel kennis in de stad, en we zijn blij dat veel organisaties vandaag aanwezig zijn om mee te denken hoe we deze doelgroep nog beter kunnen ondersteunen.”

Dat gezegd hebbende, aan de slag! Welke ideeën en initiatieven hebben de deelnemers voor gezinsmigranten op het gebied van vrije tijd, werk en taal/onderwijs?

Na een brainstormsessie van drie kwartier liggen er de volgende aanbevelingen:

Vrije tijd – In veel wijkcentra zitten vaak oudere gezinsmigranten. Maak wijkcentra hipper en aantrekkelijker voor jongere gezinsmigranten.

Werk – Taal en werkinteresse kun je beter integreren. Heeft iemand interesse in techniek? Combineer dan taalles met technische vaktaal.

Taal/onderwijs – Ontwikkel naast een module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) ook een MOP: een module Onderwijs en Participatie. Hierin kunnen inburgeraars meer leren over het Nederlandse onderwijssysteem en inzicht krijgen in de mogelijkheden voor educatie. En vertel over initiatieven waarmee een jonge gezinsmigrant zijn of haar studie kan betalen. Bijvoorbeeld het leven-lang-leren-krediet.

Judith Ten Have: “Nu de basisdienstverlening voor gezinsmigranten staat, willen we aan de slag met een bredere aanpak voor deze doelgroep. Vandaag helpt daarbij, deze ideeën gaan we zeker uitwerken. Een vruchtbare middag dus!”

‘Ontwikkel een MOP, de module Onderwijs en Participatie’

Ook een idee voor de aanpak gezinsmigranten of vragen over het begeleiden van deze doelgroep? Mail naar judith.tenhave@denhaag.nl

Ruimte en perspectief voor vrouwen

De (arbeids)positie van vrouwelijke nieuwkomers blijft achter in vergelijking tot die van mannen. Vrouwen nemen meestal een groot deel van de opvoeden en zorgtaken thuis voor hun rekening. En zij hebben minder vaak een duidelijke beroepsidentiteit en concrete ideeën of wensen over werken in Nederland. De nieuwe Wet inburgering en de regierol van de gemeente biedt veel kansen om vrouwelijke inburgeraars beter te ondersteunen. Hoe krijgen we dit met elkaar voor elkaar?

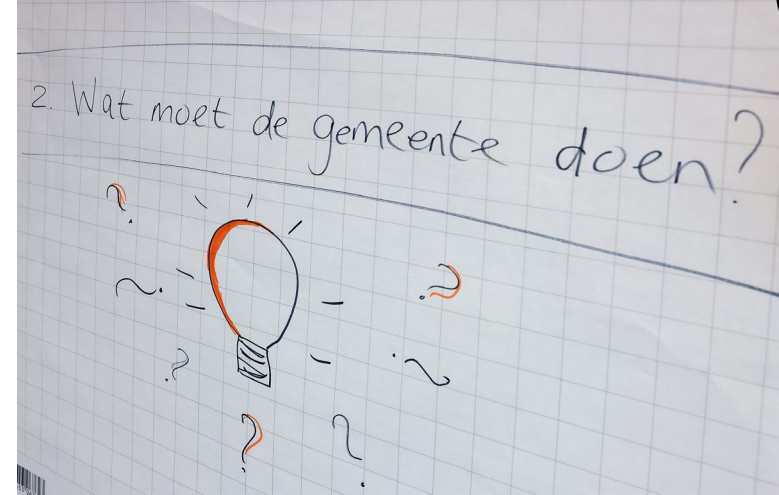
Uit onderzoek blijkt dat interventies gericht op empowerment en inzet van ervaringsdeskundigen heel belangrijk zijn voor vrouwelijke nareizigers en gezinsmigranten. Aanwezige organisaties tijdens deze deelsessie – UAF, COA, buurtcentrum de Mussen, VluchtingenWerk, Schroeder v/d Kolk, Stichting Nieuwlander,

stichting Yasmine, Blik op Werk en de gemeente Den Haag zelf – zetten zich allemaal op hun eigen manier in voor deze doelgroep. En dat zie je terug in de stad: er veel organisaties zijn actief op het gebied van empowerment of zetten ervaringsdeskundigen in. Maar er zijn meer mooie initiatieven. Hoog tijd dus om de aanwezige kennis en ervaring te bundelen. Kirsten Tinnemans, projectmanager Inburgering, nodigt de organisaties uit om mee te denken over de vraag wat we in Den Haag meer of beter doen kunnen doen ter ondersteuning van vrouwelijke inburgeraars. Wat levert dat op?

Tips, adviezen, ook meedenken?
Neem contact op met Kirsten.tinnemans@denhaag.nl

‘Geef mannen ook een rol bij empowerment van vrouwen, het is ook in hún belang’

8 TIPS

- 1** Geef vrouwen eerst ruimte om hun verhaal te vertellen en geef erkenning. Dat is belangrijk voor de heling van eventuele trauma's.
- 2** Geef empowerment trainingen al vanaf het begin van inburgering en in eigen taal.
- 3** Organiseer trainingen 'cultureel sensitief werken' en biedt deze aan aan alle begeleiders van vrouwelijke inburgeraars aan, niet alleen aan casemanagers.
- 4** Betrek mannen bij empowerment van vrouwen en zet mannen die hun vrouw de ruimte geven om zich te ontwikkelen in als rolmodel.
- 5** Maak meer gebruik van rolmodellen en sleutelfiguren.
- 6** Erken dat sleutelpersonen een cruciale rol spelen en neem ze waar mogelijk in dienst.
- 7** Zorg dat er aandacht is voor persoonlijke ontwikkeling. Kleine stapjes zijn belangrijk.
- 8** Er wordt al veel gedaan. Maak als gemeente zoveel mogelijk gebruik van bestaande initiatieven.

Werken aan mentale weerbaarheid

Asielstatushouders hebben een vergroot risico op mentale gezondheidsklachten vanwege de situatie in het land van herkomst, hun vlucht of door hun verblijf in het azc. En gezins- en overige migranten kunnen mentale gezondheidsklachten krijgen vanwege bijvoorbeeld sociale of financiële afhankelijkheid. Hoe verbeteren we de mentale gezondheid van inburgeraars?

Traumatische ervaringen, stress en een slechte mentale gezondheid hebben een negatieve impact op de inburgering en sociaaleconomische participatie. Een forse groep statushouders heeft milde psychische klachten en ongeveer 13 tot 25 procent ontwikkelt een posttraumatische stressstoornis en/of een depressie. Tegelijkertijd maken migranten weinig gebruik van de zorg. Daar zijn verschillende redenen voor, bijvoorbeeld vanwege taboes waardoor zij niet naar een psycholoog willen. Ook het niet goed kunnen verwoorden van de klachten bij de huisarts is een probleem. Daarnaast is er gebrek aan kennis over het Nederlandse zorgsysteem.

Aandacht voor mentale gezondheid is dus belangrijk in het inburgeringstraject. Het Verwey-Jonker Instituut formuleert vijf begrippen:

1 – Preventie

Het informeren van de doelgroep, bijvoorbeeld het bespreekbaar maken van taboes of vergroten van de kennis van het Nederlandse zorgsysteem.

2 – Signalering

Het tijdig vaststellen van mentale gezondheidsklachten, zodat deze niet verergeren.

3 – Toegankelijke zorg

Inburgeraars moeten weten waar zij terecht kunnen, de stap naar de zorg moet daarnaast laagdrempelig en toegankelijk zijn.

4 – Professionals met de juiste expertise

Cultuursensitiviteit én de juiste methoden om de doelgroep te behandelen.

5 – Institutionele aanpak

Het bouwen van een netwerk dat elkaar weet te vinden als het nodig is, zodat er goed doorverwezen kan worden.

Andere verwachtingen

Binnen het reguliere inburgeringstraject is het taak van de gemeente om mentale gezondheid te bespreken tijdens de intake en de voortgangsgesprekken. Daar is de casemanager aan zet. In de module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) is mentale belastbaarheid een gespreksonderwerp. Er wordt een pilot gestart met een screeningstool – ontwikkeld door ARQ Centrum '45 – voor laagdrempelige vroegsignalering na het meemaken van ingrijpende gebeurtenissen. In de brainstormsessie stellen deelnemers dat het belangrijk is om de verwachtingen van nieuwkomers te managen. “Een vertrouwensrelatie is heel belangrijk voor preventie en signalering. En die relatie kan een inburgeraar hebben

met verschillende mensen zoals: de maatschappelijk begeleider, het taalmaatje, de casemanager of de buurvrouw. Mentale gezondheid moet op de agenda bij iedereen in de stad.”

‘Een vertrouwensrelatie is belangrijk voor preventie en signalering’

18 jaar! En dan?

Voor elke jongere die 18 jaar wordt verandert er veel, dus ook voor nieuwkomers van die leeftijd. Hoe kunnen we er als gemeente voor zorgen dat de overgang naar 18 jaar zo soepel mogelijk verloopt voor deze jongeren? Hoe kunnen we hen zo goed mogelijk ondersteunen? En waar liggen specifieke uitdagingen?

Anne Alblas is programmamanager Inburgering bij de gemeente Den Haag. “We streven als gemeente verschillende doelstellingen na voor inburgering. Om die doelstellingen te behalen, is maatwerk nodig. De ene doelgroep heeft iets anders nodig dan de andere. Dit geldt ook voor de doelgroep jongeren. Sommige zijn hier al voor hun 18e en worden dan opeens inburgeringsplichtig. Hoe ondersteunen we hen het beste? Wat hebben deze jongeren nodig? Daarover gaan we met de deelnemers van de stadsbijeenkomst in gesprek.” De aanwezigen worden uitgenodigd om in rondetafelgesprekken te buigen over de vraag wat er nodig is voor deze jongeren om de doelstellingen te behalen.

‘Voorkom uitval op school’

Zes adviezen

Er wordt enthousiast meegedacht aan de tafels en al gauw tekenen zich enkele rode draden af. Zes adviezen voor de gemeente:

- 1** Probeer de jongeren al ruim voordat zij 18 jaar worden in beeld te hebben, om hen voor te bereiden op de veranderingen. Zit als organisatie vóór iemands 18e verjaardag met elkaar om de tafel om een passende aanpak vorm te geven.
- 2** Werk samen met alle partijen in de stad om deze doelgroep goed te informeren.
- 3** Communiceer naar de jongeren met behulp van andere jongeren of ervaringsdeskundigen.
- 4** Bereid ze goed voor op de overgang naar studiefinanciering of maandinkomen in plaats van weekgeld. En voorkom dat het inkomen of de studiefinanciering van de jongeren in de huishoudpot van het gezin terechtkomt.
- 5** Voorkom uitval op school omdat de inkomsten niet toereikend zijn.
- 6** Betrek ouders: wat verwachten wij van hen over de opvoeding van hun kinderen?

Wat gaat de gemeente met de adviezen doen? Anne Alblas: “Op specifieke onderwerpen zullen we het gesprek verder moeten voeren. We gaan vervolgspraken maken om te kijken wie welke rol kan spelen. Met middelbare scholen zijn we hierover al in gesprek, maar ook andere partijen kunnen bij dit vraagstuk een belangrijke rol spelen. Na vandaag kunnen we daar echt mee aan de slag!”

Heb je ook ideeën hierover? Verder doorpraten?
Mail dan naar anne.alblas@denhaag.nl

Inburgeringspunt in de eigen wijk

In 2022 start de afdeling Inburgering een pilot om inburgeringsdienstverlening aan te bieden in enkele wijken van Den Haag. Nieuwe Hagenaars zullen een herkenbaar en toegankelijk inburgeringspunt krijgen in hun eigen leefomgeving. De gemeente zal hiervoor samenwerken met interne en externe partners. Hoe kan de pilot succesvol van start gaan?

“Meedoen aan de Haagse samenleving begint in je eigen wijk”, is de boodschap van Jonne Catshoek, afdelingsmanager Inburgering van de gemeente Den Haag. “Door goed contact met hun burens leren inburgeraars de taal sneller. En de zelfredzaamheid van inburgeraars wordt vergroot als zij weten welke voorzieningen er in hun buurt zijn en wat ze kunnen bijdragen aan hun omgeving. Daarom willen we als afdeling Inburgering onze dienstverlening verbeteren door die steeds meer in de wijken aan te bieden. Vandaar deze pilot.” Veel van de lokale organisaties met wie de gemeente zal gaan samenwerken, zijn aanwezig tijdens de deelsessie

Wijkgericht inburgeren. Welke kansen, risico's en belemmeringen zien zij? En hebben ze nog gouden tips?

Kansen en risico's

Veel deelnemers zien dat er inderdaad veel kansen liggen in het aanbieden van toegankelijke, herkenbare dienstverlening in de wijk: “Dienstverlening in de wijk verkleint de afstand tussen de inburgeraar en de gemeente, het maakt de dienstverlening van de afdeling Inburgering toegankelijker en laagdrempeliger.” Dat wordt onderkend door de meeste deelnemers, tegelijkertijd willen zij de gemeente meegeven dat inburgeren in de wijk ook risico's kent: “Hoe voorkomen we versnippering en dat organisaties in de wijk straks langs elkaar heen werken?” Daarnaast vrezen sommige deelnemers dat wijkgericht inburgeren burgers kan stimuleren om zich minder buiten de wijk te begeven. Dat is een risico. Wat dan wel? In de wijken bevinden zich veel lokale organisaties met een diepe kennis van de buurt en haar bewoners, die kunnen bijdragen aan een goede inburgering. Maak daar gebruik van, is het advies van de aanwezigen. Catshoek dankt de aanwezigen voor hun waardevolle inbreng. “We nemen deze feedback zeker mee bij het ontwikkelen van de wijkgerichte aanpak van de afdeling Inburgering. Dank voor vandaag, en we staan altijd open voor nieuwe ideeën.”

‘Maak gebruik van de diepe kennis van de buurt die lokale organisaties hebben’

‘Een-op-eenaanpak’

VluchtelingenWerk Den Haag begeleidt vluchtelingen die een verblijfstatus hebben gekregen en zich tijdens hun eerste jaar in Den Haag vestigen. Bevorderen van de integratie en participatie van statushouders staan daarbij centraal.

De begeleiding van VluchtelingenWerk vindt plaats in twee fases van het inburgeringstraject, namelijk bij ‘Coaching bij vestiging’ en bij ‘Maatschappelijke begeleiding’. “Vluchtelingen die in Den Haag komen wonen krijgen een persoonlijke begeleider van VluchtelingenWerk. Die ondersteunt hen in de eerste fase bij het regelen van basiszaken voor en tijdens de vestiging in de gemeente. Denk hierbij aan het tekenen van het huurcontract, het aanvragen van verzekeringen of het inschrijven bij een (taal)school”, vertelt Camille Versteegh, senior teamleider bij VluchtelingenWerk Nederland.

Toewerken naar zelfredzaamheid

In de tweede fase – die van maatschappelijke begeleiding – is de begeleiding vooral gericht op het toewerken naar zelfredzaamheid. In die fase gaat het over het informeren van statushouders over hun rechten en plichten in Nederland. Versteegh: “Dan hebben we het over praktische hulp bij het regelen van basisvoorzieningen en voorlichting over die voorzieningen in de Nederlandse samenleving. Leefgebieden die aan de orde komen zijn: wonen, kinderen, financiën en administratie, maar ook sociaal netwerk, maatschappelijke participatie, zorg/gezondheid en huiselijke relaties. Ook begeleiden

we statushouders bij hun gezinsherenigingstraject.” Elke statushouder wordt een-op-een begeleid. VluchtelingenWerk matcht iedere vluchteling aan een maatschappelijk begeleider. Deze begeleider blijft, idealiter, tijdens het hele jaar verbonden aan de vluchteling.

Nulmeting

Versteegh: “Al onze begeleiders zijn vrijwilligers, een deel ervan is ervaringsdeskundige.” Bij de start van de maatschappelijke begeleiding voert de maatschappelijk begeleider een intakegesprek waarin ook een nulmeting wordt afgenomen. Versteegh: “Sinds de nieuwe inburgeringswet werken we met een begeleidingsplan waarin staat beschreven welke begeleiding we bieden en welke ontwikkeling we verwachten. Tijdens het traject evalueren begeleider en statushouder de resultaten van de stappen die hij of zij gezet heeft, voeren ze samen een tussenmeting uit en stellen op basis daarvan het begeleidingsplan bij.”

Sociale kaart

De maatschappelijke begeleiding bestaat er onder meer uit de statushouder kennis te laten maken met de sociale kaart. Hierbij gaat het onder meer over het uitleggen van de voorzieningen van de Ooievaarspas en het verenigingsleven in Den Haag. Versteegh: “Voor de coronatijd organiseerden wij groepsrondleidingen in de wijk waar statushouders kennismakten met bijvoorbeeld de Bibliotheek, de servicepunten XL, wijkcentra en maatschappelijke organisaties. Dat gaan we

Winfried Bercz (I) en Camille Versteegh

weer oppakken. Binnen de nieuwe inburgeringswet werken we toe naar een verdere wijkgerichte aanpak.”

Grote betrokkenheid

De betrokkenheid van Hagenaars bij vluchtelingen is groot, merkt Versteegh. “We krijgen wekelijks aanmeldingen van vrijwilligers die zich willen inzetten voor statushouders. Ook worden we geregeld gevraagd voor evenementen met maatschappelijke betrokkenheid.” Die betrokkenheid is ook nodig om integratie succesvol te laten zijn, meent Versteegh. Zeker als die gelijk opgaat met een goede samenwerking met de gemeente, ketenpartners, wijkorganisaties en maatschappelijke en culturele organisaties in de stad. “Goed kunnen integreren is een wisselwerking tussen nieuwkomers en de inwoners van Den Haag.”

‘Uiteindelijk gaat het om budgetteren’

Nieuw is het niet: de gemeente die inwoners helpt met financiën. Maar statushouders die in Den Haag komen wonen, krijgen automatisch financiële ondersteuning tijdens hun inburgeringstraject. Maak kennis met José Hoef Loenen en Yoke Overwater, financieel trainers bij de gemeente Den Haag.

De gemeente Den Haag biedt haar inwoners al dertig jaar financieel advies aan. Administratie voeren, inloggen met je DigiD, budgetteringstrainingen, goed eten voor weinig geld. De adviezen zijn gratis voor Hagenaars. Ook statushouders krijgen er mee te maken. Met de komst van de nieuwe inburgeringswet worden statushouders die naar een gemeente komen ‘financieel ontzorgd’. Kort gezegd betekent het dat het geld van de uitkering bij budgetbeheer van de gemeente binnenkomt. Daarvan betaalt de gemeente de vaste lasten – gas/water/licht, huur, verzekeringen – en krijgt de inburgeraar het resterende geld voor boodschappen, de internetrekening en andere uitgaven.

Eyeopener

Tegelijkertijd krijgt de kersverse Hagenaar training in het omgaan met geld. “Zoals wij het in Nederland hebben geregeld, is voor nieuwkomers niet vanzelfsprekend”, vertelt Yoke Overwater. “In de training ‘Geld, hoe werkt dat in Nederland?’ vragen wij aan statushouders hoe het in hun land was geregeld en trainen we hoe we dat in Nederland doen. Hoe houd je overzicht?”

Ontzorgen

Dat statushouders financieel worden ontzorgd vanaf het moment dat ze vanuit het azc naar Den Haag komen, heeft nog een andere reden. Yoke Overwater: “Niet hoeven denken aan geld geeft rust in het hoofd en ruimte om in te burgeren. En het is ook beter om over de financiën in Nederland te leren als je niet direct volledig verantwoordelijk bent voor alle geldzaken. Vergeet niet dat voor statushouders veel is veranderd in hun financiële situatie sinds hun komst naar Nederland. Hier moeten ze het doen met een minimuminkomen en hogere prijzen. Dat is toch puzzelen.”

De cursus *Geld, hoe werkt dat in Nederland* bestaat uit acht bijeenkomsten. Geholpen door twee tolken werken de trainers samen met een groep van maximaal tien statushouders aan financiële zelfredzaamheid. “In

dezelfde periode hebben ze taallessen. Dus proberen we ook alles in het Nederlands te vertellen. Tegelijkertijd werken we veel met afbeeldingen en met praktische opdrachten. Dan bekijft het meer”, zegt Hoef Loenen.

Financiële zelfredzaamheid

José Hoef Loenen: “Uiteindelijk gaat het om budgetteren: weten hoeveel geld er binnenkomt, en uitsplitsen waaraan het wordt uitgegeven: vaste lasten, geld voor het huishouden, maar ook reserveringen. Want wat als een wasmachine kapot gaat? De inkomsten zijn vaak wel duidelijk, maar uitgaven inschatten is lastiger. De cursus is afgerond als je een eigen maandoverzicht kunt invullen of liever nog een jaaroverzicht. Aan het einde van de training krijgt de statushouder een certificaat.”

De trainingen dragen dus bij aan de financiële (zelf)redzaamheid van statushouders. Als de statushouder zich hierin dusdanig ontwikkelt dat hij of zij op een duurzame wijze de eigen financiën kan beheren, bouwt de gemeente zo snel mogelijk het financieel ontzorgen af.

‘Niet hoeven denken aan geld geeft ruimte om in te burgeren’

Wat kan er (nog) beter?

De bijeenkomst over de Haagse inburgering onder de nieuwe Inburgeringswet bood veel informatie, verse contacten en nieuwe inzichten. Zes deelnemers reflecteren op de vraag: waar zie jij mogelijkheden voor verbetering in de inburgering?

‘Samen bruggen bouwen’

Ibrahim Deraz

Eigenaar sportschool High Sky Fitness Den Haag:

“Dat begeleider en inburgeraar elkaar leren kennen zonder afstand, is belangrijk. Dat doe je door open het gesprek aan te gaan: wat heb je nodig? Dat begint al tijdens de kennismaking. Kwaliteit van de communicatie is daarbij belangrijk en taal is essentieel. Nederlands, zodat de inburgeraar een begeleider begrijpt. Maar minstens zo relevant is dat de begeleider de mentaliteit van de inburgeraar begrijpt en de gewoonten van diens land van herkomst. Samen moet je zoeken naar wat de beste manier is om bruggen te bouwen.”

‘Maximale uit jezelf halen’

Jolanda Wanningen-Bruns

Directeur Taalplusschool ROC Mondriaan:

“Met de gemeente werken we samen voor de onderwijsroute mbo en de B1-Entreeroute. In de onderwijsroute begeleiden we jongeren. De uitdaging voor ons is om het talent van mensen te zien. Wat mij blijft is de ervaring van schrijver Kiza Magendane dat je iemand moet hebben die je helpt. Dat wil ik docenten meegeven. Vervolgens moet er de mogelijkheid zijn dat talent uit te bouwen. Wij werken aan die doorstroming. Ik hoop dat onder regie van de gemeente deelnemers zo begeleid worden dat ze het maximale uit zichzelf kunnen halen.”

‘Versterk het fundament’

Domingus Arif Gasparisz

Projectleider bij stichting Rumi:

“Mooi om hier de verbinding te zien tussen de organisaties. Wat mij blijft is dat ooit iemand tegen Kiza Magendane zei: ‘er zit meer in jou’. Vervolgens is het aan de inburgeraar om daar vanuit eigen kracht aan te werken. Het is bij inburgering cruciaal dat je kijkt naar de mens zelf: het fundament moet goed zijn voordat je erop kunt bouwen. Dat versterk je door te luisteren, het gesprek te voeren, samen te vatten wat je hebt gehoord, samen oplossingen te vinden voor problemen. En zo te zorgen dat de persoon rustig en blij wordt.”

‘Geen dagbesteding, maar springplank’

Petra Prent-Hofker
Initiatiefneemster Mijn Buuf:

“Met *Mijn Buuf* richten wij ons op sociaal geïsoleerde vrouwen. We werken samen in een huiskamersetting. Bij *Mijn Buuf* oefenen de vrouwen de Nederlandse taal, doen ze werkervaring op en krijgen ze waardering. Zo werken we aan vertrouwen, maar krijgen we ook zicht op problemen bij het participeren. Een netwerk van vrijwilligers biedt ondersteuning en de vrouwen stromen altijd uit: naar opleiding, vrijwilligerswerk of soms betaald werk. Het is geen dagbesteding, maar een springplank. Onze activiteiten passen mooi bij het maatwerk dat de nieuwe inburgeringswet beoogt. Nee, ik ga niets veranderen.”

‘Statushouders zitten vaak lang in een azc’

Shona van Kesteren
Casemanager bij COA:

“Als iemand uitstroomt vanuit een azc naar een gemeente, is het bij dossier bij het COA afgerond. We weten dus ook niet hoe de stappen uitpakken die ze in het azc hebben gezet met de voorinburgering. Het is goed om dat hier van andere partners te horen. De nieuwe inburgeringswet biedt maatwerk en flexibiliteit. Aandachtspunt is dat nieuwkomers pas met de inburgering kunnen beginnen in de gemeente waar ze gaan wonen. Vaak wonen statushouders vele maanden in een azc, voordat ze een woning krijgen. Zo stagneert hun ontwikkeling, motivatie en begeleiding. Dat is jammer.”

‘De communicatie kan echt nog beter’

Hans Bloem
Casemanager Inburgering gemeente Den Haag:

“Ik ben nog maar net begonnen als casemanager, dus alles is nieuw. Het leukste van vandaag is om de ketenpartners te ontmoeten. Het is waardevol te weten met wie je samenwerkt en daar een gezicht bij hebben. Elkaar kennen maakt kortere lijnen mogelijk. Ook binnen de gemeente, bijvoorbeeld tussen de afdeling werk en de afdeling inburgering. Zo kunnen we de doelgroep beter bedienen. De communicatie kan denk ik echt nog beter.”

Den Haag

Bedankt

Wij willen jou, deelnemer aan de Stadsbijeenkomst Inburgering, bedanken voor je bijdrage en inspiratie. Blijf betrokken. Blijf succesverhalen delen. Blijf elkaar opzoeken. Deel met elkaar wat er beter kan. We doen het samen voor de inburgeraar. Wij zijn SamenHaags.

Heb je vragen of opmerkingen over de Haagse Inburgering?
Stuur een e-mail naar kickoffinburgering@denhaag.nl